

Grupa zadaniowa ds. zasad pomocniczości, proporcjonalności i „robić mniej, ale efektywniej”

Biała księga w sprawie przyszłości Europy przyspieszyła głęboki proces refleksji nad Europą, o jakiej marzymy. Prace tej grupy zadaniowej powinny być postrzegane jako część szerszej dyskusji i mam nadzieję, że nasze sprawozdanie i zawarte w nim zalecenia zostaną uwzględnione w prowadzonych rozważaniach.

Obecnie mamy 41 izb w parlamentach narodowych, 74 regionalnych zgromadzeń ustawodawczych, około 280 regionów, a także 80 000 władz lokalnych. Są one bezpośrednio zaangażowane w realizację polityki unijnej w terenie. Musimy bardziej systematycznie wsłuchiwać się w ich uwagi i korzystać z ich praktycznego doświadczenia, jeśli chcemy prowadzić skuteczną politykę przy równoczesnym poszanowaniu charakteru i tożsamości naszych narodów, regionów i miejscowości. Mam nadzieję, że zapewnienie bardziej miarodajnych informacji na temat sposobu realizacji działań pozwoli również naszym parlamentom narodowym oraz samorządom lokalnym i regionalnym na skuteczniejsze występowanie w roli ambasadorów i adwokatów Unii Europejskiej.

Frans Timmermans, przewodniczący grupy zadaniowej ds. zasad pomocniczości, proporcjonalności i „robić mniej, ale efektywniej”

Bruksela, 10 lipca 2018 r.

Kompetencje

W kontekście debaty na temat przyszłości Europy, zapoczątkowanej publikacją opracowanej przez Komisję Białej księgi w sprawie przyszłości Europy, przewodniczący Komisji ogłosił w swoim orędziu o stanie Unii w dniu 13 września 2017 r. utworzenie grupy zadaniowej ds. scenariusza 4 – „Robić mniej, ale efektywniej”. W tym scenariuszu Unia skoncentruje swoją uwagę i ograniczone zasoby na ograniczonej liczbie obszarów, aby móc działać szybko i zdecydowanie w tych wybranych obszarach priorytetowych.

Grupa zadaniowa została powołana w dniu 14 listopada 2017 r. pod przewodnictwem pierwszego wiceprzewodniczącego Fransa Timmermansa i składała się z trzech członków z Komitetu Regionów, w tym jego przewodniczącego Karla-Heinza Lambertza, oraz trzech członków z parlamentów narodowych, pochodzących z Austrii, Bułgarii i Estonii. Do Parlamentu Europejskiego również zwrócono się o wyznaczenie trzech członków, jednak instytucja ta tego nie uczyniła. Członkowie grupy zadaniowej zostali mianowani jako osoby prywatne.

Kompetencje grupy zadaniowej obejmowały trzy zadania:

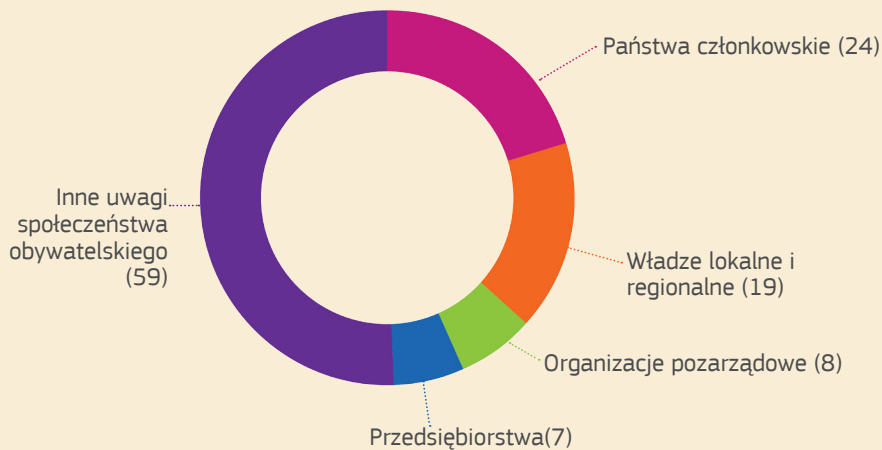
1. Określenie, w jaki sposób lepiej stosować zasady pomocniczości i proporcjonalności w pracach unijnych instytucji, w szczególności w odniesieniu do przygotowywania i wdrażania prawodawstwa i strategii politycznych Unii.
2. Określenie wszelkich dziedzin polityki, w których z biegiem czasu podejmowanie decyzji lub wdrażanie mogłoby zostać ponownie przekazane w całości lub w części państwom członkowskim bądź zostać ostatecznie przekazane z powrotem państwom członkowskim.
3. Określenie sposobów większego zaangażowania samorządów regionalnych i lokalnych w przygotowanie i monitorowanie strategii politycznych Unii.

Jak działała grupa zadaniowa

Grupa zadaniowa spotkała się **siedmiokrotnie**, aby omówić trzy zadania przedstawione przez przewodniczącego Junckera w jego decyzji ustanawiającej grupę zadaniową. Na podstawie **tych dyskusji, wysłuchania publicznego oraz uwag przekazanych przez liczne zainteresowane strony** grupa zadaniowa sformułowała szereg

ogólnych wniosków i przedstawiła **dziewięć zaleceń** w swoim sprawozdaniu końcowym, wraz z konkretnymi działaniami skierowanymi do parlamentów narodowych, władz krajowych, samorządów regionalnych i lokalnych, Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Regionów i Komisji Europejskiej.

Liczba i pochodzenie uwag otrzymanych przez grupę zadaniową

Działania Unii Europejskiej są regulowane **zasadami pomocniczości i proporcjonalności**, a instytucje UE mają szczególny obowiązek zapewnienia poszanowania tych dwóch zasad.

Pomocniczość oznacza, że Unia powinna działać tylko wówczas, gdy zakładane cele nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie działające samodzielnie (na szczeblu centralnym, regionalnym lub lokalnym), ale możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii ze względu na skalę lub skutki proponowanego działania.

Proporcjonalność oznacza, że zakres i forma działania Unii Europejskiej nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów Traktatów.

Wnioski grupy zadaniowej

- Unia musi zmierzyć się z istotnymi pojawiającymi się wyzwaniami, takimi jak bezpieczeństwo, obronność i migracja, oraz zintensyfikować swoje działania w innych dziedzinach, takich jak zmiana klimatu i innowacje. Biorąc pod uwagę fakt, że musi to nastąpić przy ograniczonych zasobach, na szczeblu europejskim, istnieje wyraźna potrzeba, aby priorytetowo traktować działania i efektywniej wykorzystywać dostępne zasoby.
- Do poprawy obecnego procesu kształtowania polityki oraz umożliwienia Unii bardziej efektywnego wykorzystywania zasobów niezbędny jest nowy sposób pracy. Pozwoli to samorządom lokalnym i regionalnym oraz parlamentom krajowym skutecznie uczestniczyć w kształtowaniu polityki, opracowywaniu nowych przepisów oraz zapewnieniu poszanowania zasad pomocniczości i proporcjonalności.
- Ten nowy sposób działania wymaga wspólnego zrozumienia zasady pomocniczości i proporcjonalności oraz większego uczestnictwa wszystkich zainteresowanych stron, a w szczególności władz krajowych oraz samorządów lokalnych i regionalnych, które często odgrywają szczególną rolę we wdrażaniu prawodawstwa Unii w poszczególnych państwach. Taka „aktywna pomocniczość” powinna promować większą odpowiedzialność i zrozumienie tego, co Unia robi w danej dziedzinie.
- Do celów spójniejszej oceny pomocniczości i proporcjonalności przez Komisję Europejską, parlamenty narodowe i regionalne, Europejski Komitet Regionów i Parlament Europejski oraz Radę w całym procesie decyzyjnym należy stosować „siatkę wzorcową”.
- Nowe podejście powinno być stosowane w odniesieniu do istniejącego prawodawstwa unijnego i nowych inicjatyw politycznych, w oparciu o istniejące podejście Komisji do upraszczania prawodawstwa. Grupa zadaniowa zdecydowała się podkreślić wkład licznych zainteresowanych stron jako sposób rozpoczęcia bardziej rygorystycznej refleksji nad tym, które akty prawne mogą być istotne dla oceny z punktu widzenia zasady pomocniczości, proporcjonalności, roli samorządów lokalnych i regionalnych oraz gęstości legislacyjnej, z możliwością przeglądu lub uchylenia przepisów, jeżeli i kiedy jest to właściwe.
- Ponieważ we wszystkich tych obszarach działalności istnieje europejska wartość dodana, nie istnieją żadne kompetencje ani obszary polityki, które powinny zostać częściowo lub w całości ostatecznie przekazane państwom członkowskim.